

سوودانی ویکو سکرتری گشتی ووتی فورات هه بژاردای و

ئهممه ههینی، روتی فورات کنگری سا نای خای بستم و متمانی بختی محماد شیاع سوودانی ویک
ئهمینداری گشتی روتیکه .

له بیا ننامیکه روتیکه دا ها توو : روتی فورات دوو مین کنگری گشتی خای ئه نجامدا، که دروشمی
(ئاو دانکردن و گهشپه دان) هه کردبوو، به ئاماد بوونی ئه ندامانی ئهمینداری گشتی روتیکه و
مکتبی سیاسی و سکرکرده کانی کخرا ویکو نوو نبری لقه کانی له پارێزگا کان، ئوو جگه له گروپیکه
نوخبای ئه ندامانی دامزرز نهر و پشتیوانانی پرسسی کاری نیشتمانی روتیکه، له گهشپه چاودریکردن و
به گهشپه نامکردن له لایهن لیژنیکه تایبه تمه ند له بشی حزب و کخرا و سیاسی کان له کمیسینی
با های سهر بختی هه بژاردن کان.

به شداریوانی کنگری که به داچوون و بیان کرد، به دیارترین تحه دیات و په داویستی کان و ئامانجه
کاتی و ستراتیژی کان به بردم عراق، له سهر ئاستی ئابووری و کمه ها یهتی و ئهمنی، و ئوو
په یوهندیان په هه لایه لایه ووی گهشپه دان، ئایندی نوه کان و چه سپا ندنی سه فامگیری، و ئاماد کردنی
زینگه یکه تهن دروست به گهشپه دان بنیاتانی دیموکراسی، به گهشپه رهی دهستوور و به شه ویکه که له گهشپه
خواست کان له گهشپه کمان له هه موو به شه کان عراق بگونه ت.

لە بەیاننامەکاندا ئاماژە بە وێشکراوە: بانگهێشتکردنی کۆنگرێک، لە خولی دووئەمی خەبەدا، لەژێر
پێشنیای ئێو نێگۆشەکاندا هات کە پێشتر لەلایەن رێوتی فوراتوو و وێک چالاکی سیاسی لە گۆشەپانی
نیشتمانی عێراقدا پێشەندکرا بوو، لەسەر بنەمای باوەڵبوون بە پێشکەشی نیشتمانی گۆشەگیر بە هەموو
عێراقییەکان، بە پێکەت و نێتەوی بەرایانە، و گرتنەبەری بۆبازری دۆوئەتی مەدەنی دادپەرۆرا نە
لەسەر بنەمای سەرۆکری یاسا، پێنسیپی هاوڵاتیبوون و دادپەرۆری کۆمەڵایەتی و دەرڤەتی یەکسان بە
هەموو عێراقییەکان، و پاراستنی فری، جگە لە باوەڵبوون بە گۆرنگی چاکسازی و پاراستنی نێگۆشە
کۆمەڵایەتیەکان، و ئێو بەها و نێتە کە لەخەیاندا پێ کە لەسەر بنەمای بیروباوەتی عێراقییەکان و
ئایینی و کۆلتوووریان دامەزراو.

پێنسیپکردو: لە کۆنگرێکدا باس لە گۆشەنکاری و پێشوی و مەملانە پێکەوتوگەر دراوێکان کرا کە
ناوچەک و جیهان پێیدا تەدبیرەت، هەرۆهە پێگە و وێک کاربێگەرکی دیار لەم بەش
گۆرنگی نەخشی زەهەز و بەرژووئەندییە جیهاننێکاندا، جگە لەو بۆبازری بەدەستەناو کە پێگە
هەرۆمی و نێودوئەتی بەهێزکردوو، هەرۆهە ئێنجامی بۆبازری دیپلۆماسی بەرەمەهێزەر، کە دێنگی
عێراقی بەرزکردوونە لە کۆمەڵە نێودوئەتیەکان، هەرۆک چەن لە مەملانە فرەلایەنەکان و سیاسەتی
میحوەرکان دووری خستووئەتو، بە چەسپاندنی بۆبازری داها تووی و تەکەمان، وێک دۆوئەتی سەرۆکی و
کاربێگەر، و ئێندامەکی کاربێگەر و کارلەککار لە تەتی پێوئەندییە نێودوئەتیەکان، دوا سا نێک لە
دابەزین و دابەیان و پێراوئەزخستن کە بەهێز دیکتاتۆریەت و سیاسەتی هەتەتو دەرۆست بوو.

لە دەرۆتی بەیاننامەکاندا هاتوو: رێوتەکە پێداچووئەتی بە گۆشەپانی نیشتمانی هاوڵاتی و
دیارترین بەرەبەستە سەرکۆتووکانیدا کرد، کە تێیدا هەوڵیدا، شانەبەشانی هەزە نیشتمانییەکانی عێراق
پێکگرتوو و پێشوانی حۆمەت، سەقامگیری سیاسی و ئێمنی چەسپەنت، لە گۆشەپانی خستەووی دیدکی
نیشتمانی گۆشەگیر کە هەموو ئێوتەکان لەخەبەرەت و وێتی هاوڵاتی لە نیشتمان و چارەنووس و
ئاواتەکاندا بەرزبکا ئێو.

هەرۆهە بەشداربووانی کۆنگرێک، چەختیانکردو: لە ئێنجام ئێرەنییەکانی پێشەتی بەردەوامی
دامەزراوێکانی دۆوئەت و بەدواداچوونی بەوچان بە دابەینکردنی رێوتی چاکسازی زیاتر و بەرنامە
پێشکۆتەخوازانە، لە گۆشەپانی کۆمەڵە دۆستووری و یاسایی و دامەزراوێکاندا، بە مەبەستی گۆشەپانی
ئامانجەکانی حۆمەت باش و پێشوانیکردن لە قەناغی بوژانەوی ئابووری، ئاوەدانکردن، و
گۆشەپەدان کە عێراق شەهیدیی، ئێمەش وایکردوو مەتەنی هاوڵاتی بە سیستمی سیاسی فووئەتر بکا ئێو.
هەر بەگۆشەپانی بەیاننامەکان، کۆنگرێکی گۆشەپانی رێوتەکان تێئکید: لەسەر گۆرنگی هەبەزاردن کردووئەتو وێک
پا پێیەکی بنەتەتی دیموکراسی، و گۆرنگی ئێنجامدانی هەبەزاردن لەکاتی خەبەدا بەگۆشەپانی کار و کاتی
دۆستووری، لە ژینگەپێکی دادپەرۆرا نە و شەفاف و دادپەرۆرا نەدا، هەرۆهە لە کۆمەڵەپێکی ئازاد و
ناشتیاندا بە هەموو دێنگەرەکان و کاندیدەکان.

کۆنگرێکی کۆمەڵگەی سێدەهەمین ساڵی ١٩٦٠، دواى گفتوگۆی چۆپۆی لیژنە پێنجوێنەدارەکان، کۆ ئێمانی خوارووی لەخەدەگرێت:

1- نوێکردنەوی متمانە بە ئێمینداری گشتی رۆتی فورات محەممەد شیع سودانی و هەبێژاردنی ئێمینداریتی گشتی نوێ بە رۆتی فورات.

2. بەردەوامبوون لە پێشگیری کردنی حکومەت لە جەبەجەکردنی پڕگرامە حکومەتییەکاندا، کۆ ئێنجامی پێشکەوتووی بەدەستەئێوەی بەرزکردنەوی ئاستی خزمەتگوزارییەکان و بەرێنگاریبوونەوی گەندەیی و گەشی ئابووری و بەرێنگاریبوونەوی هەژاری و بەکاری و بەرزکردنەوی ئاستی ژبانی هاووێتی عێراقی. 3. پێشگیری کردنی پڕێژەکانی چاکسازی کۆ لایەن حکومەتییەکاندا، بە گرتنەبەری ئێوەی تانەکانی کاریگەرێیان لەسەر هاووێتیان هەبێ، داوێنکردنی پێداوێستیێکانیان، و ئێوەی تانەکان بە بەرزبوونەبێ، کۆمەڵگەیی و ئابوورییەکانی هەموو عێراقییەکان بەسەر هەبێ بەرزبوونەبێکی دیکەدا.

4- گرتنەبەری پڕێنسیپی یاسایی و دەستووری بە پێشوانی لە سیستمی سیاسی و پێشگیری کردنی بەرزبوونەبێ هاووێش لەگەڵ هەزە سیاسییە نێشتمانییەکانی تر لەسەر ئێمە بە پێی یەکێک لە بەرزبوونەبێ عێراقی.

5- گرتنەبەری ئێوەی بەرزبوونەبێ وێهەرێنان لە وزە گەنجان و بەهێزکردنی ژنان وێهەرێکانی پێشگیری کردنی گەشەبەدان و بنیاتنەبێ دەوێت، و پێشگیری کردنی ئێوەی حکومەت بە هاووێشی لەگەڵ کۆمەڵگەکانی کۆمەڵگەیی مەدەنی.

6- هاووێشێکی نوێبوونەبێ پێشوانی بە نێگەبێ نێشتمانییەکان و کارکردن بە چۆسپاندنی شوناسی یەكگرتووی عێراقی، دوور لە تائیفەگەری و پێشکەشکەن.

7- کراوێبی بەرامبەر بە هەموو هەزە نێشتمانییە چالاکەکان بە پێکەهێنانی بەرێبێکی مەدەنی کۆ پێشگیری لە پێشکەشکەبێت، بە مەبەستی کارکردن بە بەهێزکردنی شکەمەندی دەوێت و سەرووبەری یاسا بەسەر هەموو شتێکدا.

8. درێژەدان بە ئێوەی پێشگیری کردنی خزمەتگوزارییە ئێمینەکان و بنیاتنەبێ هەزە چۆکەدارەکان بە مەبەستی ئێوەی نێرکی خێیان و جەبەجەکردنی یاسا، لەبەر ئێشێتی ئێوە بنێمانی ما فی مرئەف کۆ لە دەستوور پێسێند کراون.

9- پتەوکردنی پێکەهێنەبێ کۆمەڵگەیی و بەهێزکردنی کۆمەڵگەکانمان، ئێوەی ئێرێنی عێشیرێنە بەرزبوونەبێ عێراق و چالاکییە کۆمەڵگەییە بنیاتنەبێکانی تر و هەموو ئێوە شتانەبێ کۆ پێشکەشکە نێشتمانییە کۆمەڵگەییەبێتی.

10- درێژەدان بە سیاسەتی دێرێکی بەهێزەبێ عێراق، کارکردن بە بەهێزکردنی سەرووبەری نێشتمانی و سەربەخێبی، دێنیابوون لەوێ کۆ سیاسەتی دێرێوێ نێنگدانەوێ پێگە و یەكەبێزی و ئێوەی دیار و بەرچاوی

